

LAUSUNTO TORNIONJOEN-MUONIONJOEN TULVARISKIEN
HALLINTASUUNNITELMASTA VUOSILLE 2022-2027

390/10.03.01/2021

TEKN 28.04.2021 § 90

Valmistelija tekninen johtaja Markus Kannala:

Laki tulvariskien hallinnasta (620/2010) edellyttää tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimista niille vesistö- ja rannikkoalueille, joilla on yksi tai useampi tulvariskialue. Tulvariskien alustavat arvioinnit merkittävien tulvariskialueiden tunnistamiseksi tarkistettiin vuonna 2018. Tarkistusvaiheen jälkeen maa- ja metsätalousministeriö nimesi 20.12.2018 Suomeen 22 merkittävää tulvariskialuetta, joista Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalueelle sijoittuu Tornion kaupunki.

Tulvariskien hallintasuunnitelmissa määritellään tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet seuraavan kuuden vuoden aikana tehtävälle tulvariskien hallinnalle. Tulvariskien hallintasuunnitelmat vuoteen 2021 hyväksyttiin maa- ja metsätalousministeriössä vuonna 2015. Nyt ne on tarkistettu koskemaan vuosia 2022– 2027 ja kaikilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä suunnitelmasta 14.5.2021 klo 16 mennessä.

Merkittäville tulvariskialueille laaditut tulvavaara- ja tulvariskikartat tarkistettiin vuonna 2019.

Yleisinä tulvariskien hallinnan tavoitteina kaikilla hallintasuunnitelmien kohteina olevilla vesistö- ja merialueilla on tulvariskien vähentäminen, tulvista aiheutuvien vahingollisten seurausten ehkäisy ja lieventäminen sekä tulviin varautumisen edistäminen. Lisäksi vesitö tulvien vahinkojen tulisi vesistöalueella jäädä mahdollisimman vähäisiksi. Tarkemmista tavoitteista Tornion kaupunkia koskevat seuraavat tavoitteet:

Tavoite 1: Alueen väestö on turvassa tulvilla (1/100a).

Tämä on tarkoitus saavuttaa vuoteen 2033 mennessä. Tulvavaara-alueella ei ole asuinrakennuksia tai asuinrakennukset on suojattu pysyvin ratkaisuin tai pystytään suojaamaan tilapäisin ratkaisuin.

Tavoite 3: Vesi- ja jätevesihuolto toimivat tulvatilanteissa (1/100a (jätevesi) ja 1/250a (talousvesi)).

Tämä tavoite on tarkoitus saavuttaa 2033 mennessä. Talousveden jakelu on turvattu 1/250a tulvatilanteissa ja tulvavaara-alueella olevien jätevesihuollon kohteiden toiminta on turvattu 1/100a tulvatilanteissa

Tavoite 4: Tulvat eivät aiheuta merkittävää haittaa sähkön- ja lämmönjakelulle (1/250a).

Tämä tavoite on tarkoitus saavuttaa vuoteen 2033 mennessä.

Toimintaan kohdistuvat tulvariskit on tunnistettu ja kohteiden toiminta on turvattu 1/250a tulvatilanteella, joko pysyvillä tai tilapäisillä tulvasuojelurakenteilla.

Tavoite 5: Yleiset tiet ja tärkeimmät kadut ovat liikennöitävissä tulvien aikana (1/250a (tulvakartoitettu alue)).

Tämä on tarkoitus saavuttaa vuoteen 2039 mennessä. Tulvan uhkaamat tieosuudet on tunnistettu ja korotettu pysyvästi vähintään 1/250a tulvan

Suunnitelmassa on esitetty kaikkiaan 24 toimenpidettä tulvariskien hallitsemiseksi. Esitetyillä toimenpiteillä pyritään vähentämään tulvan vahingollisia seurauksia ihmisten terveydelle ja turvallisuudelle, välttämättömyyspalveluille, yhteiskunnan elintärkeille toiminnoille, ympäristölle sekä kulttuuriperinnölle. Toimenpiteiden tarkastelun pohjana on ollut ensimmäisen kauden hallintasuunnitelman toimenpiteet. Toimenpiteet on sovitettu yhteen Ruotsin Haaparannan tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kanssa.

Tornion kannalta keskeisin toimenpide on Näränperän tulvapengerin korottaminen, jota suunnitelmassa esitellään nimellä Suensaaren tulvapenger. Hanke pengereen korottamiseksi 1/250a suojaustsoon on käynnissä Tornion ja Haaparannan kaupunkien yhteistyönä. Toteutusta varten on haettu lupaa Ruotsin lupaviranomaiselta, koska pengeri sijaitsee lähes kokonaan Ruotsin puolella.

Toteutussuunnitelmassa sekä lupahaun prosessissa pengereestä käytetään nimeä Näränperän tulvapenger. Tämä nimi olisi syytä yhtenäistää myös tulvariskien hallintasuunnitelmaan, koska se myös suojaa muitakin alueita kuin Suensaarta ja Näränperä kuvaa sen tosiasiallista sijaintia.

Tilapäisten tulvasuojausten hankinta ja testaus Toimenpiteellä edistetään tilapäisten menetelmien kehittämistä ja käyttöä ja parannetaan valmiuksia vähentää vahinkoja tulvatilanteissa. Erilaisia tilapäisiä suojausrakenteita ovat mm. hiekalla täytetyt säkit, suursäkit, tilapäiset tulvaseinät, vedellä täytettävät putket, muovit ym. Lisäksi tarvitaan pumppuja ja aggregaatteja. Torniossa hankittujen kokemusten mukaan maa-ainesten käyttäminen tilapäisissäkin pengerrakenteissa on usein edellä mainittuja tilapäisiä suojauskeinoja nopeampaa ja edullisempaa. Tämän voisi nostaa myös suunnitelmassa esiin.

Pelastus- ja varautumissuunnitelmat toimenpide sisältää kaikenlaiset häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautumiseksi tehtävät suunnitelmat. Keskeisimmät suunnitelmat ovat pelastus- ja evakuointisuunnitelmat, valmiussuunnitelmat ja häiriötilannesuunnitelmat. Suunnitelmassa olisi hyvä mainita, että lapin kuntien ja pelastuslaitoksen yhteistoiminnassa on vuoden 2019-2020 aikana laadittu kuntakohtainen tulvantorjuntasuunnitelma myös Tornion osalta, joka toimii kaupungin tulvasuojelua tukevana ja ohjaavana yleissuunnitelmana. Suunnitelma sisältää tietoja muun muassa Tornion alueen tulvariskeistä sekä yleisesti Tornion kaupungin tulvaorganisaatioista ja niiden tulva-ajan toimista, vastuutehtävistä, tulvaviestinnästä ja tulvasuojarakenteista.

Tulvariskien hallintasuunnitelmassa kerrotaan, että ajantasaisen tulvatilannekuvan ylläpidon kohdassa, että tulvatilannekuvaa jaetaan Tulvakeskuksen internet-sivuilla, (www.ymparisto.fi/vesistoennusteet-sivuilla). Tässä yhteydessä olisi ehkä tarkoituksenmukaisempaa viitata vesi.fi -sivustoon, joka tulevaisuudessa tulee olemaan sivusto, jota ylläpidetään ja johon tilannekuvan seuranta keskitetään.

OHEISAINEISTO   Tiivistelmä suunnitelmasta

TEKNINEN JOHTAJA MARKUS KANNALA:

Lautakunta esittää edelleen kaupunginhallitukselle valmistelun mukaisen lausunnon antamista Tornionjoen-Muonionjoen tulvariskien hallintasuunnitelmasta vuosille 2022-2027.

Pöytäkirja pidetään kokouksessa tarkastettuna tämän asian osalta.

TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: Tekninen johtaja Markus Kannala, p. 040 583 5980

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua
Kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Otteet:
Kaupunginhallituksen päätöksestä Lapin ELY-keskuksen kirjaamoon

---

